

UUTISKIRJE 1/2024

Kesäinen tervehdys Namibiasta



Kuva Päivi Löytty

Namibian aurinko paistaa ja lämmittää, mutta alkoihan lopulta sateetkin. Täällä pääkaupunkiseudulla on vain ripotellut, mutta pohjoisessa Ambomaalla on satanut hyvin. Neljän vähäsateisen vuoden jälkeen ihmiset iloitsevat, kun vilja pelloilla ja heinikot karjalle viheriövät. On siis satanut hyvin. Ihmiset ovat kiitollisia.

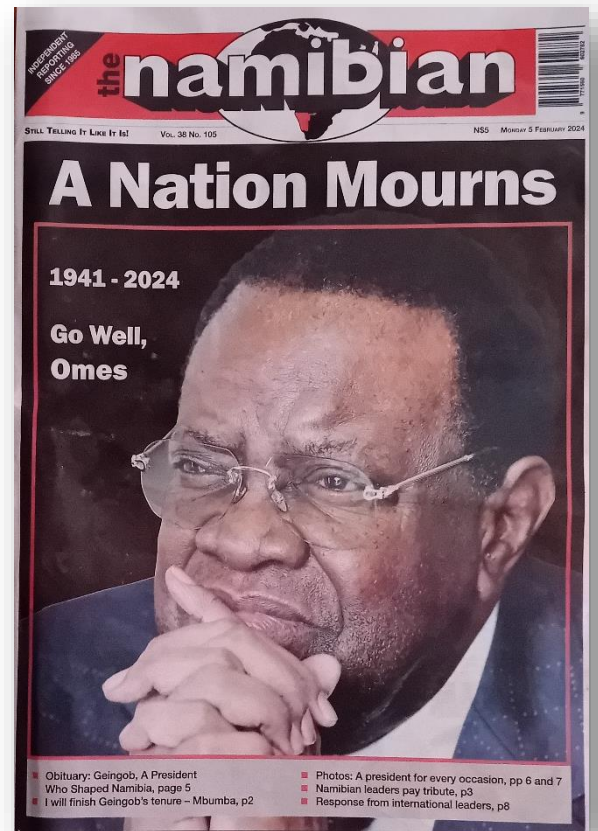
Työkokous Johannesburgissa

Vuosi alkoi suunnittelukokouksessa Eteläisen Afrikan luterilaisten kirkkojen yhteisön, LUCSAn päätoimistolla, Johannesburgissa. Viimeistelimme toimintasuunnitelmaa tällä vuodelle. Eri hankkeiden tiimit työskentelivät ryhmissä ja sitten kaikki koottiin yhteen. Vuodesta tulee mielenkiintoinen. Palattuamme kotiin seuraavana sunnuntiaamuna heräsimme suruviestiin. Namibian presidentti **Hage Geingob** kuoli sunnuntiaamuna 4. helmikuuta 2024, 82-vuotiaana.

Olemme nyt seuranneet kahden presidentin vaihtumista. Samalla kun Suomessa valittiin vaaleilla uusi presidentti, vaihtuu Namibian presidentti ennenaikaisesti. Hänen kautensa oli päättymässä tänä vuonna. Loppuvuodesta Namibiassa järjestetään sekä presidentti-, että parlamenttivaalit.

Namibia suree

Hallitus on julistanut suruajan, liput ympäri maan ovat puolitangossa, kaupungeissa on järjestetty yleisiä kynttilävigilioita. Afrikkalaiseen tapaan kokoonnutaan



The Namibian-lehti 5.2.2024

UUTISKIRJE 1/2024



Kuva Päivi Löytty

jakamaan surua muistotilaisuuksiin iltaisin Geingobin yksityisasunnon ulkopuolelle pystytettyyn suureen teltaan.

Varapresidentti Nangolo Mbumba vannoi sunnuntaina 4.2. presidentin virkavalan ja lupasi, että Geingob haudataan korkeimmin mahdollisin menoin. Valtiolliset hautajaiset järjestetään 25. helmikuuta.

Suru yhdistää “Sydämemme ovat murtuneet, suremme toivoen, kuten tekee kristitty kansakunta”, lausui eräs tuttavamme. Mistä nousee toivo surun keskellä?

Pitkä tie

Geingob syntyi kristittyyn perheeseen kolmas elokuuta 1941 Otjiwarongossa, Keski-Namibiassa. Hän opiskeli saksalaisten lähetystyöntekijöiden aikoinaan perustamassa opettajaseminaarissa, Augustineumissa, Okahandjan kaupungissa ja valmistui opettajaksi. Opiskeluvuosinaan hän ajautui vastakkain epäoikeudenmukaisen apartheid-järjestelmän kanssa ja joutui lähtemään maanpakoon Botswanaan. Hän liittyi 1960 perustettuun Namibian vapautusliikkeeseen, Swapoon ja lähti opiskelemaan Yhdysvaltoihin vuonna 1964. Vuodesta 1975 hän toimi YK:n Namibia-instituutin johtajana Lusakassa, Sambiassa. YK:ssa hän edusti Namibiaa, teki yhteistyötä ja ystävystyi **Martti Ahtisaaren** kanssa, jonka hautajaisiin hän osallistui marraskuussa 2023.

Geingob palasi kotimaahan vuonna 1989 ja johti YK:n alaisuudessa järjestettyjen ensimmäisten demokraattisten vaalien toteuttamista. Hän oli puheenjohtajana perustuslakia laatineessa työryhmässä (*Constituent Assembly*) ja toimi maan ensimmäisenä pääministerinä vuosina 1990–2002. Tämän jälkeen Geingob siirtyi Yhdysvaltoihin, jossa työskenteli Global Coalition for Africa – järjestön pääsihteerinä vuoteen 2004. Samalla hän jatkoi opintojaan englantilaisessa Leedsin yliopistossa, josta valmistui tohtoriksi vuonna 2004. Palattuaan Namibiaan presidentti **Nghifikepunye Pohamba** nimitti Geingobin kauppa- ja teollisuus ministeriksi vuosiksi 2008–2012 ja uudelleen pääministeriksi vuosiksi 2012–2015. Geingob valittiin ennätysmäisellä 87 %:n kannatuksella maan kolmanneksi presidentiksi Pohamban jälkeen kaudelle 2015–2020 ja uudelle kaudelle 2020. Hänestä oli kasvanut kansainväliset mitat täyttävä tunnettu valtiomies. Hän piti yllä hyviä yhteyksiä myös Suomeen muun muassa kutsumalla presidentti **Sauli Niinistön** valtiovierailulle Namibiaan vuonna 2023.

UUTISKIRJE 1/2024

Presidentin puoliso **Monica Geingos** on toiminut aktiivisena yhteiskunnallisena vaikuttajana miehensä rinnalla.

Seurakuntalainen

Geingob oli myös tunnustava luterilainen kristitty. Hän oli kolmen luterilaisen kirkon yhteisen Windhoekissa kokoontuvan Inner City Lutheran seurakunnan aktiivijäsen. Sunnuntaina, kun presidentti oli kuollut aamuyöllä, häntä muisteltiin jumalanpalveluksessa, josta ystävämme **Tulimeke Munyika** kirjoitti koskettavan Facebook-päivityksen. Paikalle, jossa Geingob tapasi istua, oli nyt asetettu kukkalaite. Vieressä lainaus rouva Tulimeken FB päivityksestä, hänen luvallaan.

Kun globaali luterilainen yhteisö kokoontui viettämään reformaation 500-vuotisjuhla Luterilaisen Maailmanliiton yleiskokouksessa Windhoekissa toukokuussa 2017, oli presidentti Geingob mukana. Vieraanvaraisuuden eleenä hän kutsui kokouksen osallistujat järjestämälleen juhlaillalliselle Windhoek Country Clubin puutarhaan pystytettyyn valtavaan teltaan.

Demokratian puolustaja

Kristilliset arvot kannattelivat Geingobin poliittista uraa. Hän oli perustuslaillisen demokratian, sukupuolten välisen tasa-arvon, vähemmistöjen oikeuksien, avoimen tiedonvälityksen ja lehdistön vapauden tinkimätön puolustaja.

Astuessaan presidentin virkaan hän esitteli idean namibialaisesta talosta, *The Namibian House*, jota rakennetaan yhdessä ja jonka ulkopuolelle kukaan ei jäisi.



Kuva Tulimeke Munyika

"Tällä paikalla Tate Hage istui jumalanpalveluksessa melkein joka sunnuntai. Niin kauan kuin muistan, kun tulin Inner Cityyn, hän osallistui jumalanpalveluksiin ollessaan kauppa- ja teollisuusministeri. Hän oli mukana seurakuntakokouksissa tavallisena kansalaisena. Hän kävi pyhällä ehtoollisella, lauloi ja rukoili kanssamme. Hän oli siunattavana yhdessä niiden kanssa, jotka olivat viettäneet syntymäpäiväänsä samassa kuussa. Hän heitti ”ylävitosisia” lasten kanssa jumalanpalveluksen jälkeen ja hänellä oli aikaa jutella muiden seurakuntalaisten kanssa.

Tänään hänen paikkansa oli tyhjä, lukuun ottamatta kukkia hänen muistokseen. Hänen nimensä on Hage G. Geingob – minun presidenttini".

UUTISKIRJE 1/2024

Kaikki ymmärsivät, että talolla hän ei tarkoittanut vain rakenteita; seiniä, lattiaa ja kattoa, vaan niitä ihmisiä, sitä kaikista ikäryhmistä koostuvaa yhteisöä, joka talossa asuu. Geingob kuului pieneen etniseen damara-vähemmistöryhmään ovambo-enemmistöisessä Swapo-puolueessa. Hän kutsui koko kansan, yli etnisten rajojen sekä kaikki vähemmistöt kehittämään yhteistä kotia, jossa olisi paikka kaikille tasapuolisesti.

Toinen hänen aloitteitaan oli *Harambee Prosperity Plan* (*harambee*= vetää yhtä köyttä, swahili). Hän uskoi, että vain vetämällä yhtä köyttä samaan suuntaan voidaan kehittää yhteiskuntaa. ”Kun teemme työtä yhdessä paremman Namibian puolesta, kenenkään ei pidä tuntea tulleeensa jätetyksi ulkopuolelle, tarttukaamme toistemme käsiin Harambee-hengessä.” (The Namibian Sun 05.02.2024).

Kaikkia tavoitteitaan Geingob ei onnistunut saavuttamaan. Maa ajautui hänen presidenttikaudellaan taloudelliseen lamaan, jota muutamat vaikeat kuivuusvuodet pahensivat. On myös arvosteltu Namibian pöhöttyneeksi sanottua hallintoa ja tuhlailevia budjetteja, joita presidentti alkoi rajoittaa. Ennen 2019 vaaleja paljastui korruptiotapaus, jossa oli osallisena kaksi ministeriä. Levisi epäily, kuinka korkealle hallinnossa korruption lonkerot ylsivät. Tämä suututti namibialaisia, Swapo-puolueen, samoin kuin presidentin suosio laski ja hänet valittiin toiselle kaudelle huomattavasti pienemmällä kannatuksella. Covid-pandemia syvensi taloudellista lamaa ja monet hyvät uudistukset uhkasivat hukkua yleiseen epäluottamukseen hallitusta kohtaan. Swapo ajautui lisäksi syviin sisäisiin riitoihin.

Toivo kantaa

Missä sitten se toivo, jonka varassa kansakunta suree? Monet muistokirjoitukset, myös opposition kirjoittamat kokoavat presidentti Geingobin henkistä perintöä. Siihen sisältyy juuri ne arvot ja tavoitteet, joita hän johdonmukaisesti ajoi, vaikka kaikki hänen ajamansa uudistukset eivät hänen hallintokaudellaan toteutuneet. Geingobin arvot ja tavoitteet, kuten elävään perustuslakiin (*living constitution*) perustuva demokratia, ihmisoikeudet, vähemmistöjen oikeudet, tasa-arvoinen oikeudenmukaisuus kaikille, läpinäkyvä ja luotettava hallinto, sekä korruption kitkeminen ja sukupuolittuneen väkivallan vastustaminen jäävät elämään. Nämä tavoitteet nousevat nyt kirkkaina esiin ja ne ovat ohjaamassa yhteiskuntaa ja maan poliittista johtoa tulevaisuudessa. Geingob ei tehnyt turhaa työtä maansa puolesta. Toivo elää ja tuo lohtua suruun.

Presidentti Geingob antoi myös esimerkin helposti lähestyttävästä johtajasta, jalkapallofanista, kulttuurin arvostajasta, kansalaisesta kansan keskellä, seurakuntalaisesta, joka ei piiloutunut valtainstituutionsa muurien taakse. Hän näytti mallia avoimuudesta muun muassa julkaisemalla päivityksiä terveydentilastaan. Hänen syöpädiagnoosinsa julkaistiin tammikuussa, mutta silti hänen poismenonsa oli yllättävä isku koko kansalle.

UUTISKIRJE 1/2024

Haluamme yhdessä namibialaisten kanssa ilmaista syvän osanottomme Presidentti Hage Geingobin lesken, Monica Geingosin ja koko hänen perheensä suruun.

Päätteenksi

Toivomme teille nyt valoisia kevättalven päiviä. Täällä sadeaika vielä jatkuu ja toivomme ainakin Keski-Namibiaan vielä runsaita sateita, jotta vuotuiset vesivarannot saadaan täydennettyä. Jääkää hyvin!

Sydämellisin terveisin, tuestanne ja yhteistyöstä lämpimästi kiittäen,

Päivi ja Sakari Löytty

sakari.loytty@felm.org ja paivi.loytty@felm.org

Ps. Namibian ja Eteläisen Afrikan kuulumisia voit seurata myös FB-sivulta

<https://www.facebook.com/slsetelaisesafrikas>

Päivi Löytty, Diakoni,
Sukupuolten välisen
oikeudenmukaisuuden
hankkeen asiantuntija, Lucsa

Sakari Löytty, MuT,
Asiantuntija, jumalanpalvelus
ja musiikki, Lucsa



- ”Minä jätän teille rauhan; annan teille oman rauhani. En anna teille niin kuin maailma antaa. Rohkaiskaa sydämenne älkääkää pelätkö”. Joh. 14: 27–28.
- Rukoilemme Namibian ja Suomen uusille presidenteille viisautta johtaa maitaan oikeudenmukaisesti

Voit tukea työtämme myös taloudellisesti lahjoittamalla haluamasi summa MobilePaylla numeroon **58735** tai tilisiirrolla **FI38 8000 1400 1611 30**. Muista kirjoittaa viestikenttään meidän nimemme, myös MobilePayssa.